

Västra Götalandsregionens yttrande om producentansvar för textil, SOU 2020:72

Om insamling kompletteras med textila innovationer – då kan Sverige bli föregångsland

I förslaget om producentansvar för textil finns ambitionen att Sverige ska bli ett föregångsland för textil cirkulär ekonomi. Västra Götalandsregionen ser det som mycket angeläget att Sverige blir ett föregångsland, inte bara i att samla in, utan även att utveckla cirkulära textilier. Det förutsätter ambitiösa satsningar från såväl nationell som regional nivå för forskning, innovation och näringslivsutveckling för att uppnå en lång livslängd av textilier och först därefter omhänderta textilavfall högt upp i avfallshierarkin. Västra Götalandsregionen ser mycket goda förutsättningar till samverkan mellan nationell och regional nivå för att stärka Sveriges konkurrenskraft i omställningen till cirkulära textilier. Om det inte sker kraftfulla satsningar på svensk textil innovationskraft, ser vi en risk att stora materialströmmar exporteras utomlands som kan bli en viktig grund för svensk näringslivsutveckling.

Västra Götalandsregionen ställer sig bakom ett producentansvar med höga målsättningar

Västra Götalandsregionen ställer sig bakom följande förslag på mål och målnivåer:

- År 2028 ska genomsnittet ha minskat med 70 procent jämfört med år 2022.
- År 2032 ska genomsnittet ha minskat med 80 procent jämfört med år 2022.
- År 2036 ska genomsnittet ha minskat med 90 procent jämfört med år 2022.
- Från år 2028 ska minst 90 viktprocent av det textilavfall som insamlingssystemet samlat in förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas. Avfallshierarkin ska tillämpas och för det avfall som inte förbereds för återanvändning ska materialåtervinningen i första hand ske genom att textilavfallet används för remake

och i andra hand genom fiberåtervinning.

- Vidare anser Västra Götalandsregionen att tydligheten i kopplingen till avfallshierarkin är ytterst viktig som framkommer både i 18§ punkt 5 samt i målformuleringen *Avfallshierarkin ska tillämpas och för det avfall som inte förbereds för återanvändning ska materialåtervinningen i första hand ske genom att textilavfallet används för remake och i andra hand genom fiberåtervinning.*
- Västra Götalandsregionen vill betona att det är viktigt att idag fungerande textilavfallsinsamling så som en kommuns insamling av textilavfall inom kommunen, insamling av textilavfall som uppkommit i eller i samband med yrkesmässig verksamhet, insamling av textilavfall i samband med försäljning av textil, remake-aktörers insamling av textilavfall eller ideella aktörers insamling av textilavfall fortsatt får bedrivas och ges undantag för tillståndsansökan, samt får behålla textilierna som de samlar in.
- I 16§ omnämns textilavfall som uppkommit i eller i samband med yrkesmässig verksamhet. Som framgår av 38§ ska detta textilavfall sedan lämnas vidare till insamlingsssystem med tillstånd. Detta försvårar Västra Götalandsregionens arbete med att kunna bedriva samarbeten med olika aktörer för att skapa slutna loopar av textilmaterialet. Västra Götalandsregionen vill därför poängtera vikten av att även andra aktörer än ideell second hand och remake-aktörer kan få samla in och behålla det insamlade textilavfallet, i syfte att utveckla möjligheter till cirkulära textilier och nå målsättningarna i förslaget till producentansvar.

Västra Götaland – styrkeområde för textil och mode

Textil är ett västsvenskt styrkeområde med en lång historia av konkurrenskraftigt näringsliv inom textil och mode. En bransch med stort engagemang för omställningen till cirkulär ekonomi där Västra Götalandsregionen sedan 2012 finansierat omfattande utvecklingsinsatser för näringslivets omställning till cirkulär produkt- och affärsutveckling. Inom Textile Fashion Center i Borås finns en fullskalig textil innovationsmiljö med akademisk utbildning och forskning, projektutveckling inom Science Park Borås, Borås inkubator med nationellt ansvar inom mode som bidrar till att såväl forskning som näringslivsutveckling med internationell konkurrenskraft.

Västra Götalandsregionen bidrar med ca 15–20 miljoner kr/år för textila innovationer, flertalet med fokus på cirkulär ekonomi, sedan lång tid. Den starka innovationsmiljön är också grunden till att Högskolan Borås/Science Park Borås har det nationella uppdraget för hållbara textilier med plattformen Textile & Fashion 2030. Västra Götalandsregionen bidrar även med finansiering till Wargön

Innovation och RISE för att utveckla sortering av textilier samt produktutveckling av återanvända eller återvunna fibrer. Det var också på Wargön Innovation som Re:newcell utvecklade sina tekniker för textilåtervinning. Idag sker ett omfattande forskningsprojekt för kemisk plaståtervinning inom Kemiklustret i Stenungssund som kan ge förutsättningar för återvinning av syntetiska textilier.

Störst miljönytta uppnås när den textil som sätts på marknaden används länge och många gånger, vilket även konstateras i utredningen. Detta eftersom 80 procent av en textils totala miljö- och klimatpåverkan sker vid tillverkning av nya produkter. Återvunnen fiber minskar en produkts totala klimatpåverkan med mellan 5 och 10 procent jämfört med att använda jungfrulig fiber. Konsekvensanalysen visar dessutom att införandet av ett producentansvar förväntas leda till att en t-shirt blir 23 öre dyrare. Ett sådant begränsat prispåslag kommer inte i sig att utgöra ett tillräckligt incitament för konsumenter att minska sin konsumtion eller att välja textilier av bättre kvalitet.

Västra Götalandsregionen vill därför starkt betona vikten av att:

- Regeringen i samarbete med Västra Götalandsregionen gör ambitiösa satsningar på forskning, utveckling, innovationer och investeringar för att öka Sveriges konkurrenskraft i omställningen till cirkulär ekonomi inom textil och mode. Västra Götalandsregionen har antagit visionen om ”Västsverige – Europas innovativa spets och kreativa mylla för cirkulär design inom textil och mode” där en strategi kommer tas fram under 2021. Särskilt angeläget är insatser inom produkt- och affärsutveckling för att skapa förutsättningar för lång livslängd och cirkulära materialflöden.
- Den nationella plattformen för hållbara textilier, Textile and Fashion 2030, som leds från Högskolan Borås/Science Park Borås förlängs till 2030.
- Producentansvaret kompletteras med åtgärder som ger företagen starka incitament att sätta miljöanpassade produkter på marknaden.
- Regeringen genomför den statliga utredningen som föreslås, som ser över möjligheten till konkreta åtgärder som ytterligare främjar hållbar produktion och konsumtion av textil och mode för att behålla produkterna i omlopp så länge som möjligt.
- Regeringen antar en ambitiös och drivande roll inom EU för styrmedel och initiativ för cirkulära textilier, i synnerhet de som ger incitament för näringslivet att sätta

hållbara textilier på marknaden. Västra Götalandsregionen ser goda förutsättningar för ett nära samarbete inom ex den Gröna given och den handlingsplan som ska tas fram för textil.

Miljönämnden
Västra Götalandsregionen

Magnus Berntsson
Ordförande

Gustaf Zettergren
Miljöchef, Koncernkontoret